

SZABÁLYOK - Etika tématerv 2-3 órához

9. évfolyam

Tanít: Dohány Edit
Vezetőtanár: Fekete Anna

A tanulók aktivitásától függ, hogy 2, vagy 3 órába fér bele.

A tanítás célja a 3. óra végére:

A tanulók értsék meg, hogy a társas együttéléshez szükség van szabályokra. Legyenek képesek különbséget tenni erkölcsileg jó és rossz szabályok között. Legyenek tudatában annak, hogy a szabálykövetés és a szabályszegés személyes döntés. Tudjanak árnyaltan véleményt mondani egy szabályszegésről annak előzményei, oka és következményei alapján. Érezzék át saját felelősségüket, amikor szabályszegő helyzet tanúivá válnak.

Bemutatkozás, kérések, elvárások (5 perc)

Az első óra anyaga: A szabályról általában

1. **Páros feladat** (10 perc): szituációs morális dilemmák megvitatása páros munkában. A feladatok előre elkészített színes lapokon vannak leírva, amelyeket a tanulók véletlenszerűen kapnak meg az óra elején.

(A lapokon röviden leírt helyzetek vannak, a végén lezáratlanul, és a Mit teszel? Kérdés)

2. A párok elmondják az osztály előtt a feladatot, amivel foglalkoztak, és a véleményüket, konszenzust, vagy nyitva maradt vitás kérdést. A többiek hozzászólhatnak.

Összefoglalás: a Tanár összegzi az elhangzottakat, tisztázza a szabály és norma fogalmát. Választ adunk arra a kérdésre, hogy szükségesek-e a szabályok?

Előre mutató gondolat: a jövő órán részletesebben a szabályszegésről beszélgetünk majd.

Táblakép:

Szükségesek-e a szabályok?

Szabály – norma – „normális”

Szabályszegés – oka, előzménye, következménye

Házi feladat: Írj 6-10 mondatot egy szabálynélküli világ előnyeiről és hátrányairól!

A második óra anyaga: Szabályszegés, előzmények és következmények

A múlt órán ott hagytuk félbe, hogy... (A tanár röviden összefoglalja az előző óra anyagát) Ha volt olyan nyitott kérdés, ami még izgatja a kedélyeket az előző órai dilemmák közül, akkor azzal kezdjük.

Frontális munka tanári kérdések:

Mai téma a szabályszegés:

Vers: Svéd gyerekversek kötetből: Ingrid Sjöstrand: Meg ne próbáld!

Mit gondolsz arról, aki azt mondja. „A szabályok betartása gyávaság, mafla viselkedés, a bátraknak senki nem parancsol, ők a szabályok felett állnak.”

Te szegtél-e meg már szabályt?

Hogy érezted magad?

Mi alapján döntöd el, hogy betartasz-e egy szabályt?

Van-e olyan saját szabályod, amit mindig, minden körülmények között be akarsz tartani egész életedben?

Önálló munka kiosztott fénymásolat alapján:

(Társadalomismeret TK 35. oldal)

A piros lámpán való átkelés 4 lehetséges következménye, ill. 4 lehetséges előzménye

A tanulók elolvassák, önálló véleményt alakítanak ki a helyzetekről. Utána közös megbeszélés.

Konszenzus: Az előzmények indokolhatják, és következmények súlyossága árnyalhatja a szabályszegést.

Táblakép:

Szabálykövetés vagy szabályszegés – döntés

Mérlegelés: előzmények, következmények

Házi feladat: Írj le egy, a piros lámpás helyzethez hasonló helyzetet, ami veled megtörtént, amikor megszegted egy szabályt, és elemezd az előzményeket és következményeket!

A harmadik óra anyaga: Más szabályszegése és én

A múlt órán eljutottunk oda, hogy mindenki szabadon dönti el, hogy betartja-e, vagy megszegi-e a szabályokat.

Frontális munka tanári kérdések:

Láttad-e, hogy más megszeg valami fontos szabályt?

Hogy érezted magad?

Tettél-e valamit? Mondtál-e valamit?

Elképzelhető-e olyan helyzet, amikor kötelező beleavatkozni egy szabályszegésbe?

Lezárás a tanítás végén: Aranyszabály: Tedd másnak azt, amit szeretnél, hogy veled is tegyenek.

Morális alap a dilemmák eldöntéséhez: Erkölcsei rosszból nem következhet jó. A cél nem szentesíti az eszközt. Mi lenne neked jó, ha én lennék abban a helyzetben?